

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðneytið

Skúlagötu 4

101 Reykjavík

Reykjavík 7. janúar 2020

Umsögn - drög að frumvarpi til breytinga á lögum nr. 43/1999, um tímabundnar endurgreiðslur til kvikmyndagerðar á Íslandi.

Félagið hefur farið ítarlega yfir drög að frumvarpi til breytinga á lögum nr. 43/1999 um tímabundnar endurgreiðslur til kvikmyndagerðar á Íslandi og telur breytingatöllöguna í stórum dráttum draga töluvert úr samkeppnishæfni Íslands á sviði kvikmynda og þáttagerðar. Einnig skapar það mikla skekkju á samkeppnishæfni Íslands á sviði kvikmynda og þáttagerðar. Í nýrri kvikmyndastefnu sem gefin var út í lok árs 2020 er tekið sérstaklega á endurgreiðslunni. Þar er tekið fram að traustir innviðir og öflugir hvatar skipta sköpum um þróun greinarinnar á næstu árum. Einnig er tekið fram að endurgreiðslukerfið á Íslandi þykir einfalt í notkun, skilvirkt og áreiðanlegt en það þarf einnig að vera samkeppnishæft. Í stefnunni var tekið fram að stefnt verði að því að varðveita kosti þess en jafnframt þróa það á þann veg að það standist alþjóðlega samkeppni á hverjum tíma. Með þessum breytingum er unnið þvert á þessa stefnu, því það verður flóknara og dregur mjög úr samkeppnishæfni. Á tíma Covid og óöruggs atvinnuástand væri sorglegt ef þessi breyting færi í gegn. Hún stuðlar bæði að því að launþegar missi vinnu og samkeppnishæfi Íslands til að draga verkefni til landsins myndi minka til muna. Það hefur sýnt sig hvaða áhrif ferðaiðnaðurinn hefur á atvinnustigið og samkvæmt nýjustu könnunum þá segjast tæplega 40 prósent ferðamanna m.a koma hingað eftir að hafa séð íslenskt efni eða íslenskt landslag í kvikmynd eða í þáttaröð. Ef ætti að koma auglýsingu fyrir augu jafn margra þá myndi það kosta marga milljarða sem eyða þyrfti erlendis í birtingakostnað og er því enn frekari ástæða að efla endurgreiðslukerfið frekar en að veikja það.

Við skorum því á ráðuneytið að draga breytinga tillöguna til baka og vinna hana með greininni til að tryggja kosti kerfisins.

Eftirfarandi atriði eru sérstaklega til þess fallinn að draga úr styrkleika endurgreiðslukerfisins

c. Kostnaður vegna lántöku s.s. vaxtagjöld, gengistap og annar kostnaður vegna fjármögnunar framleiðslu.

Í skýringum kemur fram að markmiðið sé að skilja undan stofni til endurgreiðslu kostnað vegna fjármögnunar framleiðslu, svo sem ef framleiðsluverkefni er mjög skuldsett eða ef kostnaður myndast vegna verkloktrygginga eða annarra trygginga. En breytingatillagana eins og hún er orðuð felur mun breiðari skilgreiningu í sér. Það að fjármagna kvikmynd felur í sér töluverðan vaxtakostnað og gengisáhættu þar sem í flestum tilfellum er verið að sækja töluverðar fjárhæðir til lánastofnana til að búa bil milli inn komu frá sjóðum og öðrum aðilum sem leggja fé til framleiðslunnar. Vaxtakostnaður sem greiddur er til skattskildara aðila hér á landi ætti því að teljast til framleiðslukostnaðar og vera endurgreiðsluhæfur.

d. Kaup á varanlegum rekstrarfjármunum eða eignum vegna framleiðslunnar, eða afskriftir.

Almennt erum við sammála þessum lið en passa verður upp á að stærri hlutir sem sannalega eru eingöngu keyptir fyrir framleiðslu myndarinnar falli undir endurgreiðslu. Sem dæmi getur leikmyndakostnaður verið hár og hver hlutur kostnaðarsamur. Í sumum tilfellum er kostnaður á þann veg að fyrirtækjum er skilt að eignfæra hlutinn sem mun samt sem áður ekki verða að rekstrarfjármun hjá fyrirtæki. Einnig má nefna kaup á hörðum diskum til að varðveita efni. Hér er um að ræða diska sem munu koma til með a hýsa efni um ókomna tíð og ekki notaðair til annar verkefna. Nauðsynlegt er því að skilgreina þessa breytingu betur svo það komi ekki í veg fyrir að slíkur kostnaður flokkist undir framleiðslukostnað.

e. Áætlað framlag framleiðslunnar til hlutdeildar í rekstri móðurfélags eða tengdra aðila á grundvelli hlutfalls af veltu, s.s. óbeinn stjórnunarkostnaður, hlutdeild í rekstrarkostnaði eða framlag til framleiðanda.

Það þykir með öllu óljóst hvað í raun er átt við með þessum lið og þeim útskýringum sem fylgja. Ef átt er við að fastir starfsmenn fyrirtækja sem koma að framleiðslu verkefna falli ekki undir endurgreiðslu þá grefur það undan launþega sambandi við fyrirtækin og stuðlar að því að fastir starfsmenn sem starfa við kvikmyndagerð missi vinnu og verði eingöngu ráðnir inn sem verktakar í ákveðin verkefni. Með þessari túlkun skapar þessi liður mikla skekkju á markaði og gerir þau fyrirtæki sem hafa fasta starfsmenn ósamkeppnishæf miðað við einyrkja og smærri fyrirtæki. Fyrirtæki sem eru með fasta starfsmenn á launaskrá eins og framleiðendur, handritshöfundar, klippara og aðstoðarfólk við framleiðslu ættu samkvæmt þessum skiling ekki að geta fært launakostnað sinna starfsmanna sem framleiðslukostnað því

Þetta er hluti af rekstrarkostnaði. Það sama gildir um húsnæðiskostnað sem slíkt fyrirtæki leggur til við framleiðsluna. Ef einyrki framleiðir sama verk þá þarf hann að ráða alla til vinnu í nýstofnað framleiðslufyrirtæki, leigja húsnæði undir starfsseminu leigja eða kaupa skrifstofuáhöld og síma kaupa eftirvinnslu o.s.f.v. Allt þetta telst einyrkjanum til framleiðslukostnaðar á meðan sami kostnaður er dregin í efa hjá framleiðanda sem hefur þetta sem hluta af starfsemi sinni.

Þessi liður stuðlar ekki að þróun í kvikmyndaiðnaði þvert á móti, því til að standa jafnfætis einyrkjum þurfa stærri fyrirtæki að skera niður alla fasta starfsemi og segja upp launþegum og ráða eingöngu verktaka og minka húsnæði og eingöngu færa starfsseminu í stærra leiguhúsnæði á meðan á framleiðslu stendur. Þetta er á skjön við stefnu stjórnvalda í öðrum iðnaði á Íslandi þar sem verið er að reyna að minka verktöku. Tugir munu missa vinnu vegna þessa og atgervisflótti verður í greininni.

Einnig þykir óljós hvað átt er við í skýringum þegar tekið er fram óbeinn stjómunarkostnaður (e. overheads) skrifstofuhalð framleiðanda (e. admin fees) og þóknun til framleiðanda (e. producers fee) og hvaða skilgreiningu drögin leggja í þá liði. Aftur er bent á að hér er verið að stuðla því að fyrirtæki í rekstri ráði ekki til sín starfsfólk heldur útvesti sinni þjónustu sem þau þurfa að útvega til þess að geta framleitt verkefni. Hér má líka nefna í öllum þjónustu verkefnum er sannalega rukkað fyrir alla þá þjónustu sem fram kemur í kostnaðaráætlun sem skilað er inn til endurgreiðslu og er því allur sá kostnaður skattlagður hér á landi sem er eitt af frumskilyrðum þess að fá endurgreiðslu.

Í kostnaðaráætlun sem útbúin er af KMÍ er þóknun framleiðanda sem liður í framleiðslukostnaði. Slíkt þykir almennt eðlilegur framleiðslukostnaður í löndum í kringum okkur. Það sama gildir um þjónustuverkefni þar sem er rukkuð framleiðsluþóknun fyrir þjónustu fyrirtækjanna enda liggur þrotlaus vinna að baki að byggja upp reynslu og traust til þessa að bæði setja saman verkefni og þjónusta og er því órjúfanlegur partur af að framleiða því að framleiða verkefni. Þessi liður er hluti af því að fyrirtæki séu rekstarhæf og haldið áfram að vinna í því að draga inn verkefni til landsins.

Rétt er að taka fram að það eru liðir í breytingar tillögunum sem eru til bóta. Sem dæmi má nefna l. gr liður b. Í stað orðanna „um skoðun kvikmynda og bann við ofbeldismyndum“ í lið l. mgr. komi: um eftirlit með aðgangi barna að kvikmyndum og tölvuleikjum, einnig að það eigi að skerpa á því að efnið sé gert með stuðning frá íslenska ríkin og það þykir jákvætt að afmarka betur framleiðslutímabil verkefna.

Að lokum viljum við ítreka beiðni okkar hér að ofan um að breytingatillagan verði dregin til baka að svo stöddu og vinna við breytingar verði unnar nánú samstarfi við greinina. Það mun tryggja að þær breytingar sem eru til bóta haldist inni og þær sem munu veikja kerfið verði endurskoðaðar. Með samstarfi má tryggja að markmið kvikmyndastefnunnar um að varðveita kosti endurgreiðslukerfisins og jafnframt þróa það á þann veg að það standist alþjóðlega samkeppni á hverjum tíma. Fyrirtæki sem stunda framleiðslu kvikmynda og sjónvarpsþátta lúta sömu lögmálum og allur annar rekstur. Kvikmyndafyrirtæki þurfa að afla verkefna, hafa tekjur á móti gjöldum og vera rekstrarhæf til framtíðar og greiða skatta sem er einmitt markmið endurgreiðslukerfisins.

F.h. Pegasus

Lilja Ósk Snorradóttir